

Αναλογιστική Μελέτη για τον
**Κλάδο Επικουρικής Σύνταξης του
Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης
Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων
(Τ.Α.Δ.Κ.Υ.)
του Τ.Ε.Α.Δ.Υ.**

Υπεύθυνος
Μαριάννα Ανυφαντή
Αναλογιστής, FHAS

Επιστημονικός Συνεργάτης
Νίκος Φράγκος
Καθηγητής

Νοέμβριος 2012

Περιεχόμενα

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ	3
2.	ΣΥΝΟΨΗ	4
3.	ΤΑΜΕΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΙΑΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	5
3.1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
3.2.	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ	7
3.2.1.	Παράδειγμα 1 ^ο : ΤΕΑ	7
3.2.2.	Παράδειγμα 2 ^ο : «Μικτός ασφαλισμένος»	7
4.	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ – ΠΑΡΟΧΕΣ	9
4.1.	ΕΙΣΦΟΡΕΣ	9
4.2.	ΠΑΡΟΧΕΣ.....	10
5.	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΗΦΘΕΝΤΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ	12
6.	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	13
6.1.	ΕΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ.....	13
6.2.	ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ.....	17
7.	ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ	20
7.1.	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	20
7.2.	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ.....	20
7.2.1.	Επιτόκιο Προεξόφλησης.....	20
7.2.2.	Αναμενόμενη Μελλοντική Αύξηση μισθών.....	20
7.2.3.	Επιδόματα - Λοιπές Αποδοχές	20
7.2.4.	Περιουσία του Τομέα.....	21
7.2.5.	Έσοδα / Έξοδα του Τομέα	21
7.3.	ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ.....	21
7.3.1.	Θνησιμότητα	21
7.3.2.	Προϋποθέσεις και Όρια Ηλικίας Συνταξιοδότησης.....	21
7.4.	ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΙ	22
8.	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ	22
9.	ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΙΣΟΖΥΓΙΑ - ΧΡΗΜΑΤΟΡΟΕΣ	23
9.1.	ΒΑΣΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ	23
9.2.	ΣΕΝΑΡΙΟ 1.....	25
10.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	27
11.	ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ	28
11.1.	Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ	28
11.2.	ΤΟ ΔΙΑΝΕΜΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ.....	29
11.3.	ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ.....	29
11.4.	Η ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ.....	30

1. Εισαγωγικό Σημείωμα

Η παρούσα αναλογιστική μελέτη εκπονήθηκε, καταρτίσθηκε και συντάχθηκε από την SANY ΕΠΕ.

Ο εντολέας της μελέτης είναι η Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργαζομένων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Π.Ο.Ε. – Ο.Τ.Α.).

Η μελέτη αφορά την κατάρτιση Αναλογιστικού Ισοζυγίου του Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (Τ.Α.Δ.Κ.Υ.) του Τ.Ε.Α.Δ.Υ. και των μελλοντικών χρηματοροών αυτού σε μακροχρόνια βάση.

Η μελέτη παραδίδεται στον εντολέα.

2. Σύνοψη

Με τις διατάξεις του άρθρου 84 του Ν. 3655/2008 εντάχθηκε στο Τ.Ε.Α.Δ.Υ. ο Κλάδος Επικουρικής Σύνταξης του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (Τ.Α.Δ.Κ.Υ.).

Σκοπός του Τ.Α.Δ.Κ.Υ. είναι η παροχή μηνιαίων χρηματικών βοηθημάτων στους εξερχόμενους της υπηρεσίας ασφαλισμένους δημοτικούς και κοινοτικούς υπαλλήλους ή σε περίπτωση θανάτου τους στις οικογένειές τους.

Στο **Βασικό Σενάριο** απεικονίζεται η πορεία του Τομέα υπό το ισχύον καθεστώς.

Το **Σενάριο 1** παρουσιάζει τα θεμελιωμένα δικαιώματα μέχρι την 31/12/2011, τόσο για τους υπάρχοντες συνταξιούχους όσο και για τους εν ενεργεία υπάλληλους.

Για την εκπόνηση της μελέτης ελήφθησαν υπόψη οι διατάξεις του Ν. 4051/2012 και του Ν. 4093/2012 περί μειώσεων επικουρικών συντάξεων.

Για την παρούσα μελέτη έγινε προβολή χρηματοροών για 50 έτη για το **Σενάριο 1**, ενώ στο **Βασικό Σενάριο** έγινε προβολή χρηματοροών για 50 έτη, εξαντλώντας όμως, τις υποχρεώσεις των νεοεισερχομένων.

Συνοπτικά τα αποτελέσματα της μελέτης παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Στοιχεία Αναλογιστικού Ισοζυγίου 31/12/2011 (Ποσά σε χιλ. €)				
	Έξοδα	Έσοδα	Περιουσία	Αναλ. Αποτ.
Βασικό Σενάριο	4.427.021	5.250.946	271.427	1.095.351
Σενάριο 1	1.835.862	2.476.261	271.427	911.825

Στις παρακάτω ενότητες περιγράφονται αναλυτικά οι οικονομικές και δημογραφικές υποθέσεις που χρησιμοποιήθηκαν, καθώς και η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε. Επιπλέον, παρουσιάζονται παραδείγματα επικουρικής σύνταξης σύμφωνα με το καθεστώς των ΤΕΑ.

3. Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης και Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης

3.1. Εισαγωγή

Σύμφωνα με το νόμο 4052/2012 συνιστάται το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης (Ε.Τ.Ε.Α.) στο οποίο εντάσσονται οι τομείς του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Δημοσίων Υπαλλήλων (ΤΕΑΔΥ). Μέχρι την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του ΕΤΕΑ τα αναφερόμενα ταμεία, τομείς και κλάδοι δύνανται να εξαιρούνται από την ανωτέρω ένταξη. Όσα ταμεία, τομείς ή κλάδοι επικουρικής ασφάλισης δεν εντάσσονται μέχρι τις 31.12.2012 στο ΕΤΕΑ μετατρέπονται αυτοδίκαια σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) υποχρεωτικής ασφάλισης κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 7 και 8 του ν. 3029/2002 (Α'160) (ΤΕΑ).

Τα Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΤΕΑ) στηρίζονται αποκλειστικά στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα. Οι καταβαλλόμενες εισφορές κεφαλαιοποιούνται και το δημιουργηθέν απόθεμα επανεπενδύεται σε ατομικούς λογαριασμούς για τον κάθε ασφαλισμένο. Με την πάροδο των ετών το απόθεμα διογκώνεται τόσο από τις εισφορές όσο και από τις αποδόσεις της επένδυσής του, ώστε στο τέλος να χρηματοδοτεί τις παροχές όταν αυτές αρχίσουν να καταβάλλονται. Το γεγονός αυτό παρέχει στους ασφαλισμένους αίσθημα δικαιοσύνης, εγγύησης και μακροπρόθεσμου προγραμματισμού.

Τα ΤΕΑ λειτουργούν ανεξάρτητα από κρατικές παρεμβάσεις και χαρακτηρίζονται από την ευελιξία τους και την αυτοτέλειά τους. Ο τρόπος υπολογισμού των παροχών και η ηλικία καταβολής αυτών, το ύψος των εισφορών, οι όροι συμμετοχής των ασφαλισμένων κτλ. ρυθμίζονται με συμβολαιογραφικό καταστατικό, το οποίο καταρτίζεται από το ΤΕΑ. Επίσης, σημαντικό χαρακτηριστικό των ΤΕΑ είναι ότι η βιωσιμότητά τους δεν επηρεάζεται από την συνολικότερη δημοσιονομική πολιτική και τις οποιεσδήποτε παρεμβάσεις καθώς η οικονομική τους κατάσταση επηρεάζεται μόνο από τις οικονομικές εισροές – εκροές των μελών.

Τα Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης τίθενται τόσο υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, όσο και υπό την επιτήρηση της ανεξάρτητης Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής, ούτως ώστε να διασφαλιστούν τα δικαιώματα των ασφαλισμένων και η εύρυθμη και σε βάθος χρόνου βιωσιμότητα του Ταμείου.

Βάσει νόμου, ο έλεγχος των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και στοιχείων γίνεται από ορκωτούς ελεγκτές ενώ υποχρέωση του Ταμείου αποτελεί η τακτική ενημέρωση των ασφαλισμένων. Ετησίως οι ασφαλισμένοι λαμβάνουν βεβαίωση για τις καταβληθείσες εισφορές τους και για το ύψος της συσσώρευσης του ατομικού λογαριασμού κατά την συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα που πρόκειται να αντιμετωπίσουν τα ταμεία / τομείς που θα προτιμήσουν την μετατροπή τους σε ΤΕΑ, είναι η καταβολή των συντάξεων στους σημερινούς συνταξιούχους ή σε αυτούς που βρίσκονται κοντά στη συνταξιοδότηση. Πιο συγκεκριμένα, ο Ν.4052/2012 δεν διαχωρίζει τους υπάρχοντες συνταξιούχους και τους εργαζόμενους που βρίσκονται κοντά στη συνταξιοδότηση, οι οποίοι δεν θα προλάβουν να δημιουργήσουν σημαντικούς ατομικούς λογαριασμούς σε λίγα χρόνια. Σε αυτές τις κατηγορίες ασφαλισμένων οι παροχές θα πρέπει να καλυφθούν από τα υπάρχοντα αποθεματικά του εκάστοτε ταμείου / Ταμείο, τα οποία θα περάσουν στην κυριότητα του αυτονομημένου ΤΕΑ. Κατά συνέπεια τα ταμεία/ τομείς που δεν είναι επαρκώς αποθεματοποιημένοι είτε λόγω της χαμηλής σχέσης εισφορών / παροχών είτε λόγω της εμπλοκής τους στην διαδικασία ολοκλήρωσης της β' φάσης του προγράμματος αναδιάρθρωσης του Ελληνικού χρέους «PSI» θα αντιμετωπίσουν προβλήματα στην κάλυψη των υποχρεώσεών τους.

Από την άλλη πλευρά, τα ταμεία / τομείς που θα επιλέξουν την ένταξή τους στο ΕΤΕΑ, όπως αναμένεται, θα είναι στην πλειοψηφία τους ελλειμματικά ταμεία. Ο Ν.4052/2012 όμως, αναφέρει ρητά πως αποκλείεται κάθε μεταφορά πόρων από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Επιπλέον, το γεγονός ότι το ποσό της σύνταξης θα αναπροσαρμόζεται έτσι ώστε να παύει να εμφανίζεται έλλειμμα, θα μπορούσε να οδηγήσει στο συμπέρασμα πως δύναται να θιχτούν τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα των νεότερων εργαζομένων, δηλαδή εκείνων που θα συνταξιοδοτηθούν βάσει του ατομικού τους λογαριασμού, ώστε να καλυφτούν τα τυχόντα ελλείμματα.

Συγκεκριμένα, κάθε έτος θα υπολογίζεται ο συντελεστής βιωσιμότητας ο οποίος θα προκύπτει από το πηλίκο των εισφορών προς τις παροχές του προηγούμενου έτους. Ο συντελεστής βιωσιμότητας, θα πρέπει να αναπροσαρμόζει σε ετήσια βάση τις νέες και τις ήδη καταβαλλόμενες συντάξεις, μέσω ενός μηχανισμού μειωμένης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής, έτσι ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία ελλειμμάτων στο ταμείο και να αποκλειστεί κάθε μεταφορά πόρων από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Σε περίπτωση όπου κατά την εφαρμογή των παραπάνω παραμέτρων, εμφανιστεί έλλειμμα, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και την τεκμηριωμένη πρόταση της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής, το ποσό της σύνταξης θα αναπροσαρμόζεται έτσι ώστε να παύει να υπάρχει έλλειμμα στο τρέχον και στο επόμενο έτος. Ο συντελεστής αναπροσαρμογής θα εφαρμόζεται τόσο στις συντάξεις που ήδη καταβάλλονται, όσο και σε αυτές που θα καταβληθούν για πρώτη φορά στο τρέχον έτος. Αυτό έχει σαν συνέπεια, ότι οι ασφαλισμένοι δεν θα λαμβάνουν τη σύνταξη που θα αντιπροσωπεύει το σύνολο των εισφορών που κατέβαλαν αλλά ένα μέρος αυτών, το οποίο θα καθορίζεται από τη συνολική εικόνα του ΕΤΕΑ.

Βάσει λοιπόν των παραπάνω, το ποσό της παροχής παύει να προκύπτει μόνο από τις συσσωρευμένες εισφορές του ασφαλισμένου αλλά επηρεάζεται και από την συνολική οικονομική κατάσταση του ΕΤΕΑ.

3.2. Παραδείγματα

Τα παρακάτω συγκριτικά παραδείγματα παρουσιάζουν ενδεικτικά τις καταβαλλόμενες εισφορές και παροχές για άνδρα ο οποίος συνταξιοδοτείται σε ηλικία 65 ετών. Η καταβαλλόμενη εισφορά έχει υπολογιστεί σε 100 € μηνιαίως και αυξάνεται κατά 4% ετησίως. Το ενδεικτικό ποσοστό ετήσιας απόδοσης εκτιμήθηκε σε 3,15%.

3.2.1. Παράδειγμα 1^ο: ΤΕΑ

Το παρακάτω παράδειγμα απεικονίζει ασφαλισμένο ο οποίος συμμετέχει αποκλειστικά σε ΤΕΑ.

Ενδεικτικός Πίνακας καταβαλλόμενων εισφορών - παροχών					
Έτη	Ετήσιες Εισφορές	Συνολικές Εισφορές	Έσοδα εξ επενδύσεων	Κεφάλαιο στην λήξη	Ενδεικτικό ποσό ετήσιας σύνταξης ΤΕΑ
5	1.404	6.500	193	7.014	
10	1.708	14.407	485	16.724	
15	2.078	24.028	882	29.912	
20	2.528	35.734	1.414	47.562	
25	3.076	49.975	2.118	70.909	
30	3.742	67.302	3.043	101.501	
35	4.553	88.383	4.245	141.277	10.907

3.2.2. Παράδειγμα 2^ο: «Μικτός ασφαλισμένος»

Το παράδειγμα που ακολουθεί απεικονίζει συγκριτικά τις καταβαλλόμενες εισφορές και τις παροχές για ασφαλισμένο ο οποίος συμμετέχει σε ΤΕΑ για 15 έτη και ο οποίος είχε ήδη στο υπάρχον καθεστώς επιπλέον 20 έτη. Στο συγκεκριμένο παράδειγμα ο ασφαλισμένος είναι "νέος ασφαλισμένος" δηλαδή με ημερομηνία ένταξης στην κοινωνική ασφάλιση μετά την 1/1/1993.

Ενδεικτικός Πίνακας καταβαλλόμενων εισφορών - παροχών

Έτη	Ετήσιες Εισφορές (ΤΕΑ)	Συνολικές Εισφορές (ΤΕΑ)	Έσοδα εξ επενδύσεων	Κεφάλαιο στην λήξη (ΤΕΑ)	Ενδεικτικό ποσό ετήσιας σύνταξης ΤΕΑ για τελευταία 15 έτη	Ενδεικτικό ποσό ετήσιας σύνταξης υπάρχοντος καθεστώτος για τα πρώτα 20 έτη
5	2.958	13.694	406	14.778		
10	3.598	30.354	1.021	35.236		
15	4.378	50.624	1.858	63.021	4.865	5.692

Συνολικό ποσό ετήσιας σύνταξης = 10.557 €.

Σημείωση: Τα ΤΕΑ εξ ορισμού δεν προβλέπουν σημαντικές μειώσεις στα ύψη των ήδη καταβαλλόμενων παροχών, καθώς οιοσδήποτε διορθώσεις γίνονται κατά την ίδρυση αυτών. Κατά συνέπεια στα Παραδείγματα 1, 2 το ύψος της καταβαλλόμενης σύνταξης δεν αναμένεται να διαφοροποιηθεί σημαντικά από την έναρξη της καταβολής τους.

4. Ασφαλιστικές Εισφορές – Παροχές

4.1. Εισφορές

4.1.1. Παλαιοί Ασφαλισμένοι (πριν την 31/12/1992)

4.1.1.1. Βασικό Σενάριο

3% επί των πάσης φύσης αποδοχών

4.1.1.2. Σενάριο 1

Δεν έχουν συμπεριληφθεί εισφορές

Οι εισφορές καταβάλλονται 12 φορές ετησίως.

Για τους ασφαλισμένους με Βαρέα ένσημα γίνεται επιπλέον κράτηση 2% επί των συντάξιμων αποδοχών τους.

4.1.2. Νέοι Ασφαλισμένοι (μετά την 1/1/1993)

4.1.2.1. Βασικό Σενάριο

6% επί των πάσης φύσης αποδοχών (3% ασφαλισμένος + 3% εργοδότης).

4.1.2.2. Σενάριο 1

Δεν έχουν συμπεριληφθεί εισφορές.

Οι εισφορές καταβάλλονται 12 φορές ετησίως.

Για τους ασφαλισμένους με Βαρέα ένσημα γίνεται επιπλέον κράτηση 2% επί των συντάξιμων αποδοχών τους.

4.1.3. Νεοεισερχόμενοι (μετά την 1/1/2012)

4.1.3.1. Βασικό Σενάριο

6% επί των πάσης φύσης αποδοχών (3% ασφαλισμένος + 3% εργοδότης).

4.1.3.2. Σενάριο 1

Δεν έχουν συμπεριληφθεί εισφορές.

Οι εισφορές καταβάλλονται 12 φορές ετησίως.

Για τους ασφαλισμένους με Βαρέα ένσημα γίνεται επιπλέον κράτηση 2% επί των συντάξιμων αποδοχών τους.

4.2. Παροχές

4.2.1. Γενικά

Για την εκπόνηση της μελέτης ελήφθησαν υπόψη οι διατάξεις του Ν.4051/2012 περί μειώσεων επικουρικών συντάξεων και σύμφωνα με τα παρακάτω:

«Οι συντάξεις έως διακόσια πενήντα (250) ευρώ, κατά ποσοστό 10% στο συνολικό ποσό. Το ποσό της σύνταξης μετά τη μείωση δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού των διακοσίων (200) ευρώ. Οι συντάξεις από διακόσια πενήντα ευρώ και ένα λεπτό (250,01) έως τριακόσια (300) ευρώ, κατά ποσοστό 15% στο συνολικό ποσό. Το ποσό της σύνταξης μετά τη μείωση δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού των διακοσίων είκοσι πέντε (225) ευρώ. Οι συντάξεις από τριακόσια ευρώ και ένα λεπτό (300,01) και άνω κατά ποσοστό 20% στο συνολικό ποσό. Το ποσό της σύνταξης μετά τη μείωση δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού των διακοσίων πενήντα πέντε (255) ευρώ.»

Λόγω του χαμηλού ύψους των παροχών αναπηρίας και θανάτου τα ποσά των αντίστοιχων συντάξεων κρίθηκε ότι δεν εμπίπτουν στις παραπάνω κατηγορίες και ως εκ τούτου δεν τους έγινε αντίστοιχη μείωση.

Για το **Σενάριο 1** οι παροχές υπολογίζονται με βάση τα θεμελιωμένα δικαιώματα μέχρι την 31/12/2011, ενώ για το **Βασικό Σενάριο** για όλο τον ασφαλιστικό βίο.

4.2.2. Παλαιοί Ασφαλισμένοι (πριν την 31/12/1992)

0,009 * Συντάξιμες Αποδοχές * Έτη Ασφάλισης

Για κάθε έτος πέραν του 35 και μέχρι το 40^ο η σύνταξη αυξάνεται κατά 1/50.

Οι παροχές καταβάλλονται 12 φορές ετησίως.

Στις καταβαλλόμενες παροχές έχουν ενσωματωθεί οι ρυθμίσεις του Ν. 4051/2012 και του Ν. 4093/2012.

4.2.3. Νέοι Ασφαλισμένοι (μετά την 1/1/1993)

20%* Συντάξιμες Αποδοχές * Έτη Προϋπηρεσίας /35

Όπου Συντάξιμες Αποδοχές είναι ο μέσος όρος των μηνιαίων αποδοχών της τελευταίας πενταετίας, οι οποίες υπεβλήθησαν σε ασφαλιστικές εισφορές, χωρίς να υπολογίζονται δώρα εορτών και επίδομα αδείας.

Οι παροχές καταβάλλονται 12 φορές ετησίως.

Στις καταβαλλόμενες παροχές έχουν ενσωματωθεί οι ρυθμίσεις του Ν. 4051/2012 και του Ν. 4093/2012.

4.2.4. Νεοεισερχόμενοι (μετά την 1/1/2012)

20%* Συντάξιμες Αποδοχές * Έτη Προϋπηρεσίας /35

Όπου Συντάξιμες Αποδοχές είναι ο μέσος όρος των μηνιαίων αποδοχών όλου του ασφαλιστικού βίου του ασφαλισμένου, οι οποίες υπεβλήθησαν σε ασφαλιστικές εισφορές, χωρίς να υπολογίζονται δώρα εορτών και επίδομα αδείας.

Οι παροχές καταβάλλονται 12 φορές ετησίως.

Στις καταβαλλόμενες παροχές έχουν ενσωματωθεί οι ρυθμίσεις του Ν. 4051/2012 και του Ν. 4093/2012.

4.2.5. Υπάρχοντες Συνταξιούχοι

Έχουν υπολογιστεί οι καταβαλλόμενες παροχές όπως αυτές δόθηκαν από τον Τομέα στις οποίες ενσωματώθηκαν οι ρυθμίσεις του Ν. 4051/2012 και του Ν. 4093/2012.

5. Επεξεργασία ληφθέντων αρχείων

Για την εκπόνηση της αναλογιστικής μελέτης παρελήφθησαν από τον Τομέα τα ακόλουθα δεδομένα:

- Αναλυτικά στοιχεία για κάθε ενεργό ασφαλισμένο.
- Αναλυτικά στοιχεία για κάθε συνταξιούχο.
- Στοιχεία Εσόδων – Εξόδων του Τομέα για τα έτη 2009 – 2011.
- Ανάλυση περιουσίας του Τομέα κατά την 30/09/2012.

Τα αρχεία που παραδόθηκαν περιείχαν εγγραφές για τις οποίες η απαραίτητη πληροφορία για τον υπολογισμό των αναλογιστικών μεγεθών δεν ήταν πλήρης. Για το λόγο αυτό, διάφορες λογικές - προσεγγιστικές μέθοδοι ακολουθήθηκαν, όπου υπήρχαν ανεπαρκή δεδομένα. Οι υπολογισμοί στηρίχτηκαν αποκλειστικά στις εγγραφές για τις οποίες οι αντίστοιχες πληροφορίες ήταν επαρκείς για τη διεξαγωγή των υπολογισμών. Συγκεκριμένα, το τελικό αρχείο των ενεργών περιελάμβανε 46.711 ασφαλισμένους από τους 49.734 και το τελικό αρχείο των συνταξιούχων περιελάμβανε 23.772 ασφαλισμένους από τους 24.162.

Αφού υπολογίστηκαν τα αναλογιστικά μεγέθη (βασισμένα στους 46.711 ενεργούς ασφαλισμένους και 23.772 συνταξιούχους) έγινε αναγωγή στο σύνολο του πληθυσμού. Δηλαδή, ουσιαστικά, τα οικονομικά αποτελέσματα που αναφέρονται στην ενότητα 9 αφορούν τους 49.734 ενεργούς ασφαλισμένους και 24.162 συνταξιούχους.

6. Στατιστικά Στοιχεία

Τα στατιστικά στοιχεία αναφέρονται αποκλειστικά στις εγγραφές για τις οποίες οι πληροφορίες ήταν επαρκείς.

6.1. Εν ενεργεία ασφαλισμένοι

Φύλο	Πλήθος Ατόμων	Μέση Ηλικία	Μέση Προϋπηρεσία	Μέσος Μηνιαίος Βασικός Μισθός
Άνδρες	28.144	47	14	1.335
Γυναίκες	18.567	44	11	1.313

Έτη Προϋπηρεσίας	Πλήθος Ατόμων	
	Άνδρες	Γυναίκες
0	81	72
1	954	877
2	904	691
3	964	909
4	1.359	2.175
5	1.077	889
6	1.076	835
7	1.198	1.235
8	1.147	569
9	633	427
10	1.497	855
11	2.122	822
12	2.136	1.713
13	729	536
14	1.882	1.036
15	111	88
16	196	145
17	360	218
18	265	178
19	202	166
20	758	297
21	2.199	905
22	1.471	610
23	1.384	574

Έτη Προϋπηρεσίας	Πλήθος Ατόμων	
	Άνδρες	Γυναίκες
24	900	299
25	361	199
26	928	372
27	369	275
28	422	308
29	155	93
30	91	35
31	98	98
32	72	39
33	18	6
34	11	12
35	4	5
36	5	2
37	0	2
39 και άνω	5	0
Σύνολο	28.144	18.567

Πλήθος Ατόμων		
Ηλικία	Άνδρες	Γυναίκες
21	0	1
23	0	1
24	24	10
25	27	16
26	63	35
27	127	77
28	156	76
29	242	136
30	213	205
31	265	276
32	339	388
33	355	410
34	446	514
35	510	551
36	631	629
37	696	687
38	843	850
39	952	839
40	961	849
41	959	764
42	889	785
43	1.069	798
44	1.208	937
45	1.333	1.048
46	1.404	1.055
47	1.343	972
48	1.221	778
49	1.110	646
50	1.083	591
51	1.062	492
52	1.176	509
53	1.135	476
54	1.101	427
55	1.011	380
56	923	294
57	830	285
58	666	207
59	433	177
60	349	112
61	291	92

Πλήθος Ατόμων		
Ηλικία	Άνδρες	Γυναίκες
62	227	71
63	178	48
64	120	32
65	79	13
66	55	16
67	31	11
68	3	1
69	4	0
71 και άνω	1	0
Σύνολο	28.144	18.567

6.2. Συνταξιούχοι

Κατηγορία Σύνταξης	Πλήθος Ατόμων	Μέση Ηλικία	Μέση Μηνιαία Σύνταξη
Αναπηρίας	336	62	228
Γήρατος	18.023	71	283
Θανάτου	5.413	73	186

Τα αναγραφόμενα ποσά της μηνιαίας σύνταξης είναι αυτά τα οποία εδόθησαν από τον Τομέα πριν την εφαρμογή των μειώσεων των Ν. 4051/2012 και Ν. 4093/2012.

Ηλικία	Πλήθος Ατόμων	
	Άνδρες	Γυναίκες
< 18	52	51
18	11	13
19	5	3
20	7	7
21	10	5
22	5	4
23	2	5
24	1	0
25	2	2
26	1	2
27	2	1
28	0	6
29	4	0
30	1	2
31	2	5
32	1	3
33	1	4
34	1	4
35	1	3
36	0	5
37	3	2
38	0	3
39	0	7
40	0	8
41	4	9
42	1	7
43	5	7
44	3	14

Πλήθος Ατόμων		
Ηλικία	Άνδρες	Γυναίκες
45	9	17
46	5	11
47	3	23
48	7	21
49	13	20
50	14	36
51	12	51
52	18	65
53	18	70
54	23	95
55	28	118
56	48	144
57	68	156
58	96	250
59	128	254
60	212	331
61	281	384
62	343	403
63	331	342
64	382	378
65	448	404
66	502	437
67	471	396
68	427	331
69	381	278
70	400	1550
71	379	248
72	935	355
73	438	338
74	504	352
75	442	292
76	389	312
77	392	317
78	416	345
79	340	290
80	325	241
81	317	273
82	286	286
83	202	241
84	212	279

Πλήθος Ατόμων		
Ηλικία	Άνδρες	Γυναίκες
85	171	240
86	207	244
87	166	175
88	99	152
89	73	113
90	57	131
91 και άνω	156	502
Σύνολο	11.299	12.473

7. Αναλογιστικές Παραδοχές

7.1. Μεθοδολογία

Η παρούσα μελέτη υπολογίζει τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από όλο τον ασφαλιστικό βίο στο **Βασικό Σενάριο**, ενώ στο **Σενάριο 1** υπολογίζονται οι υποχρεώσεις που προκύπτουν από τα θεμελιωμένα δικαιώματα μέχρι την 31/12/2011.

7.2. Οικονομικές Παραδοχές

7.2.1. Επιτόκιο Προεξόφλησης

Για τον καθορισμό του επιτοκίου προεξόφλησης ελήφθησαν υπόψη οι υποδείξεις της Διεύθυνσης Αναλογιστικών Μελετών της Γ.Γ.Κ.Α. και χρησιμοποιήθηκε επιτόκιο **3,15%**.

7.2.2. Αναμενόμενη Μελλοντική Αύξηση μισθών

Η αύξηση μισθολογίου εκτιμήθηκε ως 0% μέχρι και το έτος 2015 και 3% τα επόμενα έτη, ενώ η αύξηση των συντάξεων έγινε σύμφωνα με τον πληθωρισμό, ο οποίος εκτιμήθηκε ως 0% μέχρι και το έτος 2015 και 2% τα επόμενα έτη.

Επιπλέον, ελήφθησαν υπόψη οι αυξήσεις μισθών λόγω ωρίμανσης σε ποσοστό 1%. Το παραπάνω ποσοστό προέκυψε λαμβάνοντας υπόψη τις ρυθμίσεις του Ν. 4024/2011 και στηριζόμενοι σε λογικές προσεγγίσεις.

7.2.3. Επιδόματα - Λοιπές Αποδοχές

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Τομέα, για τον υπολογισμό των εισφορών τόσο των παλαιών όσο και των νέων ασφαλισμένων, καθώς και για τον υπολογισμό των παροχών των νέων ασφαλισμένων λαμβάνονται υπόψη τα επιδόματα.

Για τα επιδόματα που χρησιμοποιήθηκαν στην παρούσα μελέτη πραγματοποιήθηκαν προσεγγιστικές μέθοδοι σύμφωνα με τα όσα ορίζει ο Ν. 4024/2011 για τα καταβαλλόμενα επιδόματα.

7.2.4. Περιουσία του Τομέα

Η περιουσία η οποία εδόθη ήταν αυτή κατά την 30/9/2012 και η οποία ανέρχεται σε **271.427 χιλ. €**. Συγκεκριμένα:

	Ποσά σε χιλ. €
Ακίνητα	1.690
Καταθέσεις	221.255
Χρεόγραφα	48.481
Σύνολο	271.427

7.2.5. Έσοδα / Έξοδα του Τομέα

Ο Τομέας παρέδωσε στοιχεία εσόδων – εξόδων για τα έτη 2009 – 2011. Τα ποσά τα οποία ελήφθησαν υπόψη στην μελέτη είναι αυτά του 2011.

Οικονομικά Στοιχεία Τ.Α.Δ.Κ.Υ.			
Ποσά σε χιλ.€	2009	2010	2011
Λοιπά Έσοδα	6.558	8.842	5.348
Λοιπά Έξοδα	1.109	1.100	2.806

Στο ποσό των λοιπών εσόδων του έτους 2011 συμπεριλαμβάνεται ποσό ίσο με 2.383 χιλ. € το οποίο αντιστοιχεί σε Κοινωνικό Πόρο του Τομέα. Επιπλέον, σύμφωνα με υπόδειξη του Εντολέα, ποσό ίσο με **99.000** χιλ. € για το 2012, αντιστοιχεί στην ετήσια εισφορά εργοδότη, η οποία υπολογίζεται βάση των εσόδων των δήμων. Το ποσό αυτό απεικονίζεται στα ποσά των λοιπών εσόδων στην τρέχουσα μελέτη.

Για τις ανάγκες της παρούσας μελέτης τα λοιπά έσοδα- έξοδα, εκτός της ετήσιας εισφοράς εργοδότη (99.000 χιλ. €), ελήφθησαν υπόψη μόνο στο **Βασικό Σενάριο**, καθώς για το **Σενάριο 1** υπολογίστηκαν μόνο τα θεμελιωμένα δικαιώματα.

7.3. Δημογραφικές Παραδοχές

7.3.1. Θνησιμότητα

Ο πίνακας θνησιμότητας που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα μελέτη είναι ο Ελβετικός πίνακας θνησιμότητας ENVK2000 για άνδρες και γυναίκες, ο οποίος είναι κοινά αποδεκτός ως αμερόληπτος.

7.3.2. Προϋποθέσεις και Όρια Ηλικίας Συνταξιοδότησης

Για όλους τους εν ενεργεία ασφαλισμένους οι προϋποθέσεις και τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης που χρησιμοποιήθηκαν είναι αυτά που ισχύουν για την συνταξιοδότηση από το Δημόσιο, έχοντας ενσωματώσει τις τελευταίες προσαυξήσεις των ορίων ηλικίας Ν. 4093/2012.

7.4. Νεοεισερχόμενοι

Η ηλικία εισόδου των νεοεισερχομένων εκτιμήθηκε στα 30 έτη τόσο για τους άνδρες όσο και για τις γυναίκες, και ο συνολικός μηνιαίος μισθός στα 1.000 €. Ο αριθμός των νεοεισερχομένων καθορίστηκε τέτοιος ώστε το συνολικό πλήθος των ενεργών ασφαλισμένων να παραμένει σταθερό.

8. Ημερομηνία Αποτίμησης

Η ημερομηνία αναλογιστικής αποτίμησης είναι η 31^η Δεκεμβρίου 2011.

9. Αναλογιστικά Ισοζύγια - Χρηματοροές

9.1. Βασικό Σενάριο

Στο **Βασικό Σενάριο** απεικονίζεται η πορεία του Τομέα υπό το ισχύον καθεστώς.

Αναλογιστικό Ισοζύγιο 31/12/2011 Βασικό Σενάριο με επιτόκιο προεξόφλησης 3,15%			
Ποσά σε χιλ. €			
Π.Α. ΕΣΟΔΩΝ		Π.Α. ΕΞΟΔΩΝ	
Ασφαλιστικές Εισφορές Ενεργών	726.136	Παροχές Ενεργών	2.112.306
Ασφαλιστικές Εισφορές Νεοεισερχομένων	1.914.789	Παροχές Συνταξιούχων	798.772
		Παροχές Νεοεισερχομένων	1.445.762
Λοιπά Έσοδα	2.610.021	Λοιπά Έξοδα	70.181
Σύνολο	5.250.946	Σύνολο	4.427.021
Περιουσία	271.427	<u>Αναλογιστικό Πλεόνασμα</u>	<u>1.095.351</u>
Σύνολο	5.522.372	Σύνολο	5.522.372

Βασικό Σενάριο Αποτελέσματα χρηματοροών Τ.Α.Δ.Κ.Υ.											
Ποσά σε χιλ. €	2012	2013	2014	2015	2016	2020	2025	2030	2040	2050	2060
Έσοδα											
Ασφαλιστικές Εισφορές Ενεργών	41.432	41.126	40.904	40.541	41.128	44.089	43.516	37.497	12.263	379	0
Ασφαλιστικές Εισφορές Νεοεισερχομένων	1.756	2.485	3.107	3.896	5.021	9.577	20.278	37.402	83.067	131.480	179.633
Λοιπά Έσοδα	104.348	104.348	104.348	104.348	104.348	104.348	104.348	104.348	104.348	104.348	104.348
Σύνολο	147.536	147.959	148.359	148.785	150.497	158.014	168.141	179.247	199.678	236.206	283.981
Έξοδα											
Παροχές Ενεργών	6.479	8.838	10.726	13.237	16.484	27.277	56.044	98.505	172.832	162.930	91.154
Παροχές Συνταξιούχων	60.682	58.800	56.949	55.068	53.428	51.030	40.738	30.128	12.252	2.133	326
Παροχές Νεοεισερχομένων	0	0	0	0	1	9	51	191	1.693	14.657	76.657
Λοιπά Έξοδα	2.806	2.806	2.806	2.806	2.806	2.806	2.806	2.806	2.806	2.806	2.806
Σύνολο	69.967	70.444	70.481	71.111	72.719	81.122	99.639	131.630	189.583	182.525	170.943
Αποτέλεσμα	77.568	77.516	77.878	77.674	77.778	76.892	68.502	47.617	10.095	53.681	113.038
Περιουσία	348.995	426.511	504.389	582.062	659.841	969.507	1.343.433	1.624.810	1.860.802	2.144.909	2.993.685

Η περιουσία κατά την έναρξη των υπολογισμών ανέρχεται σε **271.427 χιλ. €**.

9.2. Σενάριο 1

Στο **Σενάριο 1** παρουσιάζονται τα θεμελιωμένα δικαιώματα μέχρι την 31/12/2011, τόσο για τους υπάρχοντες συνταξιούχους όσο και για τους εν ενεργεία υπάλληλους.

Αναλογιστικό Ισοζύγιο 31/12/2011 Σενάριο 1 με επιτόκιο προεξόφλησης 3,15%			
Ποσά σε χιλ. €			
Π.Α. ΕΣΟΔΩΝ		Π.Α. ΕΞΟΔΩΝ	
Ασφαλιστικές Εισφορές Ενεργών	0	Παροχές Ενεργών	1.037.090
Ασφαλιστικές Εισφορές Νεοεισερχομένων	0	Παροχές Συνταξιούχων	798.772
		Παροχές Νεοεισερχομένων	0
Λοιπά Έσοδα	2.476.261	Λοιπά Έξοδα	0
Σύνολο	2.476.261	Σύνολο	1.835.862
Περιουσία	271.427	<u>Αναλογιστικό Πλεόνασμα</u>	<u>911.825</u>
Σύνολο	2.747.687	Σύνολο	2.747.687

Σενάριο 1 Αποτελέσματα χρηματοροών Τ.Α.Δ.Κ.Υ.											
Ποσά σε χιλ. €	2012	2013	2014	2015	2016	2020	2025	2030	2040	2050	2060
Έσοδα											
Ασφαλιστικές Εισφορές Ενεργών	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ασφαλιστικές Εισφορές Νεοεισερχομένων	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Λοιπά Έσοδα	99.000	99.000	99.000	99.000	99.000	99.000	99.000	99.000	99.000	99.000	99.000
Σύνολο	99.000	99.000	99.000	99.000	99.000	99.000	99.000	99.000	99.000	99.000	99.000
Έξοδα											
Παροχές Ενεργών	5.770	7.876	9.542	11.730	14.536	23.172	40.912	59.310	78.158	53.263	18.062
Παροχές Συνταξιούχων	60.682	58.800	56.949	55.068	53.428	51.030	40.738	30.128	12.252	2.133	326
Παροχές Νεοεισερχομένων	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Λοιπά Έξοδα	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	66.452	66.676	66.491	66.798	67.964	74.203	81.650	89.438	90.410	55.395	18.389
Αποτέλεσμα	32.548	32.324	32.509	32.202	31.036	24.797	17.350	9.562	8.590	43.605	80.611
Περιουσία	303.974	336.298	368.807	401.009	432.045	541.374	648.958	704.915	771.429	1.035.830	1.686.720

Η περιουσία κατά την έναρξη των υπολογισμών ανέρχεται σε **271.427 χιλ. €**.

10. Συμπεράσματα

Για τον Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (Τ.Α.Δ.Κ.Υ.) του Τ.Ε.Α.Δ.Υ. δημιουργήθηκαν 2 Σενάρια. Στο **Βασικό Σενάριο** απεικονίστηκε η τρέχουσα κατάσταση του Τομέα χωρίς καμία αλλαγή και στο **Σενάριο 1** αποτιμώνται τα θεμελιωμένα δικαιώματα μέχρι 31/12/2011. Και στα δύο σενάρια ο Τομέας εμφανίζεται πλεονασματικός. Ιδιαίτερα σημαντικός παράγων για την εικόνα αυτή του Τομέα αποτελεί η εισφορά του εργοδότη, η οποία ανέρχεται σε **99.000 χιλ. €** και καθ' υπόδειξη του Εντολέα θα παραμείνει σε παρόμοια επίπεδα στα επόμενα έτη.

Να σημειωθεί ότι η επιλογή τεχνικού επιτοκίου 3,15% στην παρούσα μελέτη, είναι ισοδύναμη με την υπόθεση ότι το μακροπρόθεσμο καθαρό επιτόκιο που θα επιτυγχάνει ο Τομέας από τις επενδύσεις του θα είναι 3,15% σε σταθερές τιμές. Εάν δοθεί η δυνατότητα για την επίτευξη υψηλότερων αποδόσεων μέσω μιας επιθετικής επενδυτικής πολιτικής και η πράξη δείξει ότι ο Τομέας μπορεί να επιτυγχάνει τέτοιες αποδόσεις σε μακροπρόθεσμη βάση, μια αντίστοιχη μελλοντική μελέτη θα έδειχνε σαφή βελτίωση στο αναλογιστικό ισοζύγιο.

11. Γενικά Περί Αναλογιστικών Μελετών

11.1. Η Χρηματοδότηση των Ασφαλιστικών Παροχών

Η λειτουργία ασφαλιστικών συστημάτων που χορηγούν οικονομικές παροχές σε ομάδες του πληθυσμού οι οποίες για αντικειμενικούς λόγους δεν μπορούν να εξασφαλίσουν εισοδήματα από εργασία, είναι κοινωνικά αναγκαία. Τέτοια ασφαλιστικά συστήματα στοχεύουν στην οικονομική εξασφάλιση των ατόμων που αποχωρούν από την εργασία τους λόγω γήρατος ή αναπηρίας καθώς και των μελών της οικογένειας των θανόντων. Στο επίπεδο της κοινωνικής ασφάλισης, τη σοβαρή ευθύνη της υλοποίησης αυτών των παροχών έχουν αναλάβει οι κοινωνικοί φορείς (ταμεία) κύριας, επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας.

Η επιτυχία ενός ασφαλιστικού συστήματος κρίνεται αποκλειστικά από τη δυνατότητα του να αντεπεξέρχεται στις υποχρεώσεις του, να υλοποιεί δηλαδή τις παροχές που υπόσχεται στα ασφαλισμένα μέλη του. Για να μπορεί να το επιτυγχάνει, πρέπει να κατέχει ανά πάσα στιγμή τους αναγκαίους πόρους. Συγκεκριμένα, για να θεωρηθεί ένα ασφαλιστικό σύστημα επιτυχημένο δε φθάνει μόνον να μπορεί να αντεπεξέλθει στο άμεσο κόστος των παροχών, αλλά να έχει τη δυνατότητα να καλύψει και το κόστος των μελλοντικών παροχών όταν έρθει η στιγμή να καταβληθούν. Η μέθοδος χρηματοδότησης των παροχών συνεπώς, έχει τεράστια σημασία για τη εύρυθμη λειτουργία του.

Το κεντρικό πρόβλημα της χρηματοδότησης των ασφαλιστικών παροχών και κυρίως των συντάξεων, αφορά στη χρονική κατανομή των πόρων σε σχέση με τις υποχρεώσεις του φορέα. Το άμεσο κόστος για ένα συνταξιοδοτικό φορέα προέρχεται από την καταβολή συντάξεων στους ήδη συνταξιούχους του. Πέρα από αυτό όμως, ο φορέας πρέπει να είναι σε θέση να καλύπτει συνεχώς στο μέλλον το κόστος των παροχών τόσο των συνταξιούχων όσο και των ενεργών μελών του. Καθώς το δεύτερο αυτό κόστος έχει μακροπρόθεσμο χαρακτήρα, αποκτά ιδιαίτερη σημασία ποιο τμήμα του συνολικού κόστους καλούνται να καλύψουν οι εισφορές, που αποτελούν τη βασική πηγή εσόδων του φορέα. Με άλλα λόγια, το κρίσιμο σημείο που διαχωρίζει τα διαφορετικά συστήματα χρηματοδότησης είναι το τμήμα του συνολικού κόστους που «αναγνωρίζεται» και χρηματοδοτείται.

Εάν αναγνωρίζεται μόνο το άμεσο κόστος, τότε η εισφορά τίθεται σε τέτοιο επίπεδο, ώστε το σύνολο των εισφορών που εισπράττονται να είναι επαρκές για να καλύψει τις άμεσες υποχρεώσεις προς τους τωρινούς συνταξιούχους. Αντίθετα, εάν αναγνωρίζεται το μακροπρόθεσμο κόστος, η εισφορά τίθεται σε ύψος που επιτρέπει την ολική ή εν μέρει κεφαλαιοποίηση ώστε να αντιμετωπισθούν οι μελλοντικές υποχρεώσεις του φορέα. Οι δύο αυτές μέθοδοι (συστήματα) χρηματοδότησης είναι γνωστές ως «διανεμητικό σύστημα» και «κεφαλαιοποιητικό σύστημα» αντίστοιχα.

11.2. Το Διανεμητικό Σύστημα

Το διανεμητικό σύστημα χρησιμοποιείται στη χρηματοδότηση του μεγαλύτερου τμήματος των παροχών της κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα αλλά και σε πλήθος άλλων χωρών. Η βασική αρχή της λειτουργίας του είναι εξαιρετικά απλή. Από τις εισφορές της παρούσας γενιάς εργαζομένων χρηματοδοτούνται οι παροχές της παρούσας γενιάς των συνταξιούχων. Όταν με τη σειρά της η τωρινή γενιά των εργαζομένων αποχωρήσει από την εργασία, οι τότε εργαζόμενοι θα κληθούν να χρηματοδοτούν το κόστος των συντάξεων με τις εισφορές που θα καταβάλλουν.

Για να λειτουργεί αυτό το σύστημα χρηματοδότησης, θα πρέπει να υπάρχει συνεχώς επαρκής αριθμός ενεργών ασφαλισμένων, σημαντικά υψηλότερος αυτού των συνταξιούχων. Αυτός είναι ουσιαστικά ο μοναδικός τρόπος να εξασφαλιστεί η χρηματοδότηση των παροχών που έχει «εγγυηθεί» το σύστημα ασφάλισης, με δεδομένο ποσοστό εισφορών επί της μισθοδοσίας.

Στην πράξη, διάφοροι παράγοντες μπορούν να διαταράξουν σημαντικά το λόγο του αριθμού των ενεργών προς τους συνταξιούχους, επηρεάζοντας σημαντικά την οικονομική ισορροπία του συστήματος. Λόγω δε του μακροπρόθεσμου χαρακτήρα τόσο των παροχών όσο και της φύσης των αιτιών που διαταράσσουν την ισορροπία, τα προβλήματα χρηματοδότησης που ανακύπτουν είναι σοβαρά και συχνά μη αναστρέψιμα. Η υπογεννητικότητα και η ανεργία οδηγούν σε σταδιακή μείωση του αριθμού των εργαζομένων ανά συνταξιούχο, ενώ η συνεχής αύξηση του προσδόκιμου επιβίωσης διογκώνει περαιτέρω τον αριθμό των συνταξιούχων. Το αποτέλεσμα είναι να καθίσταται αναγκαία η επέμβαση στο επίπεδο των παροχών, στο επίπεδο των εισφορών ή και στα δύο.

11.3. Το Κεφαλαιοποιητικό Σύστημα

Η λειτουργία του κεφαλαιοποιητικού συστήματος βασίζεται στην απαίτηση της ύπαρξης σε κάθε χρονική στιγμή, ισότητας μεταξύ της παρούσας αξίας των υποχρεώσεων του ασφαλιστικού φορέα και της παρούσας αξίας των περιουσιακών του στοιχείων. Στα περιουσιακά στοιχεία συμπεριλαμβάνονται οι εισφορές που αναμένεται να λάβει ο φορέας καθώς και το απόθεμα που έχει δημιουργηθεί μέχρι εκείνη τη στιγμή και οι πρόσσοδοι που προκύπτουν από την επένδυση του.

Στην πράξη, εφαρμογή αυτής της αρχής σε ένα νεοϊδρυόμενο φορέα που δεν έχει ακόμη συνταξιούχους, σημαίνει κεφαλαιοποίηση των εισφορών και δημιουργία αποθέματος που επενδύεται. Με την πάροδο των ετών το απόθεμα διογκώνεται τόσο από τις εισφορές όσο και από τις αποδόσεις της επένδυσης του και χρηματοδοτεί τις παροχές όταν αρχίσουν να καταβάλλονται.

Με ένα τέτοιο σχεδιασμό, η κάθε γενιά ασφαλισμένων ουσιαστικά αποταμιεύει για να καλύψει τις δικές της κυρίως παροχές και έτσι παύει η ισορροπία του συστήματος να εξαρτάται από τους σχετικούς αριθμούς ενεργών ασφαλισμένων

και συνταξιούχων. Ακόμη και αν ο αριθμός των συνταξιούχων είναι πολλαπλάσιος αυτού των ενεργών, δεν παρουσιάζεται πρόβλημα στη χρηματοδότηση των παροχών τους, εφόσον με τις εισφορές που η παρούσα γενιά των συνταξιούχων κατέβαλλε όταν ήταν ενεργή, έχει δημιουργηθεί επαρκές απόθεμα.

Πέρα από την ανεξαρτησία του από τους δημογραφικούς παράγοντες, ίσως το πιο βασικό πλεονέκτημα που έχει το κεφαλαιοποιητικό σύστημα είναι το ότι εισάγει μία επιπλέον πηγή χρηματοδότησης πέρα από τις εισφορές, τα έσοδα από την επένδυση του αποθέματος. Πράγματι, ένα τμήμα του συνολικού κόστους των παροχών καλύπτεται από τις αποδόσεις των επενδύσεων.

Κατά συνέπεια, για δεδομένο ύψος παροχών, όσο μεγαλύτερες είναι οι πρόσδοδοι από την επένδυση του αποθέματος, τόσο χαμηλότερες είναι οι εισφορές που απαιτούνται. Στα πλαίσια του κεφαλαιοποιητικού συστήματος, υπάρχουν πολλές διαφορετικές μέθοδοι χρηματοδότησης-αποθεματοποίησης, οι οποίες διαφέρουν στο ρυθμό «αναγνώρισης» και κάλυψης του κόστους των παροχών.

11.4. Η Αναλογιστική Μελέτη ενός Ασφαλιστικού Φορέα

Η επαρκής χρηματοδότηση προϋποθέτει ρεαλιστικές εκτιμήσεις για το κόστος των παροχών που ο ασφαλιστικός φορέας θα κληθεί να καταβάλλει στο μέλλον. Η εκτίμηση του κόστους των παροχών όμως, δεν είναι ένα απλό πρόβλημα, κυρίως λόγω της φύσης των οικονομικών υποχρεώσεων του ασφαλιστικού φορέα. Πράγματι, σε φυσιολογικές συνθήκες, το μεγαλύτερο τμήμα των υποχρεώσεων του φορέα έχει μακροπρόθεσμο χαρακτήρα. Όταν δε, όπως είναι και το συνηθέστερο, το ύψος των παροχών εξαρτάται από τη διάρκεια ασφάλισης των μελών, η οικονομική υποχρέωση που έχει αναλάβει ο φορέας ασφάλισης «κτίζεται» σταδιακά με την πάροδο του χρόνου και συνεπώς είναι συνεχώς μεταβαλλόμενη.

Η καταβολή κάθε παροχής επιπλέον έχει και ένα βαθμό αβεβαιότητας. Όταν πρόκειται για συντάξεις γήρατος, το ποσό που θα χρειασθεί για τη κάλυψη τους είναι αβέβαιο, καθώς η διάρκεια ζωής του κάθε ασφαλιζόμενου μέλους δεν είναι εκ των προτέρων γνωστή. Ακόμη, αβέβαιες είναι και οι υποχρεώσεις που σχετίζονται με τυχαία γεγονότα όπως είναι η αναπηρία ή ο θάνατος, καθώς ούτε το ύψος τους είναι γνωστό αλλά ούτε και ο χρόνος που θα καταβληθούν.

Η αναλογιστική επιστήμη έχει αναπτύξει μεθόδους που αντιμετωπίζουν με επιτυχία τόσο την αβεβαιότητα όσο και το μακροπρόθεσμο χαρακτήρα των υποχρεώσεων ενός συνταξιοδοτικού φορέα. Μία αναλογιστική μελέτη χρησιμοποιεί αυτές τις μεθόδους για να δώσει μία ολοκληρωμένη και ρεαλιστική εικόνα της οικονομικής κατάστασης του φορέα. Κατά τη συνήθη πρακτική, μία αναλογιστική μελέτη περιλαμβάνει δύο τμήματα: Την αναλογιστική αποτίμηση και την προβολή χρηματοροών.

Κύριο έργο της αναλογιστικής αποτίμησης (actuarial valuation) είναι να αποτιμήσει τις μακροπρόθεσμες οικονομικές υποχρεώσεις και τα έσοδα του συνταξιοδοτικού φορέα. Με αυτό το τρόπο εξετάζεται εάν μακροπρόθεσμα ο φορέας χρηματοδοτείται επαρκώς. Όταν η αναλογιστική παρούσα αξία των υποχρεώσεων υπερβαίνει αυτή των εσόδων, τότε ο φορέας παρουσιάζει αναλογιστικό έλλειμμα, δηλαδή με βάση την παρούσα κατάσταση και λογικές παραδοχές για το μέλλον, δεν είναι σε θέση να αντεπεξέλθει στις μελλοντικές (συχνά δε και στις παρούσες) υποχρεώσεις του, χωρίς αλλαγή στο επίπεδο των εισφορών-παροχών. Το αναλογιστικό έλλειμμα είναι ουσιαστικά η μη χρηματοδοτούμενη υποχρέωση, το τμήμα δηλαδή των παροχών το οποίο δεν αντικρίζεται από ίσης αξίας περιουσιακά στοιχεία (υπάρχοντα ή μελλοντικά) και το οποίο κατά συνέπεια, δεν θα μπορεί να καλυφθεί όταν ανακύψει.

Αντίθετα, όταν η αναλογιστική παρούσα αξία των εσόδων είναι υψηλότερη από αυτή των παροχών, ο φορέας παρουσιάζει αναλογιστικό πλεόνασμα. Σε αυτή την περίπτωση τα τωρινά περιουσιακά στοιχεία του φορέα και αυτά που αναμένεται να αποκτηθούν μελλοντικά, υπερκαλύπτουν τη συνολική υποχρέωση για την καταβολή των παροχών. Το αναλογιστικό πλεόνασμα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να μειώσει τις εισφορές, να αυξήσει τις παροχές ή και τα δύο. Τα αποτελέσματα μίας αναλογιστικής αποτίμησης παρουσιάζονται συνήθως σε μορφή ισοζυγίου, το οποίο αναφέρεται συχνά ως αναλογιστικό ισοζύγιο.

Γνώση της μελλοντικής εξέλιξης των εσόδων και εξόδων του φορέα, επιτρέπει μεταξύ άλλων σωστό προγραμματισμό και επιλογή της καλύτερης δυνατής επενδυτικής πολιτικής. Πράγματι, τα αποτελέσματα της προβολής των χρηματοροών επιτρέπουν στο φορέα να κατανείμει τις επενδύσεις του με τρόπο ώστε να επιτύχει τη μέγιστη δυνατή απόδοση αλλά και να εξασφαλίσει επαρκή ρευστότητα ώστε να μπορούν να καταβάλλονται οι παροχές όταν προκύπτουν.

Καθώς τα δημογραφικά χαρακτηριστικά της ασφαλισμένης ομάδας, αλλά πολύ περισσότερο, οι οικονομικές συνθήκες μεταβάλλονται με το χρόνο, η αναλογιστική μελέτη πρέπει να επαναλαμβάνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Εμβόλιμες μελέτες είναι αναγκαίο να διενεργούνται σε κάθε περίπτωση κατά την οποία η οικονομική κατάσταση του φορέα ενδέχεται να μεταβληθεί, για παράδειγμα σε κάθε αλλαγή στο καθεστώς εισφορών παροχών, συγχώνευση φορέων, μεταβολή κοινωνικών πόρων κλπ.

Η αναλογιστική μελέτη αποτελεί ουσιαστικά το μοναδικό "εργαλείο" με βάση το οποίο μπορούν να ληφθούν αποφάσεις σχετικές με το μέλλον ενός φορέα ασφάλισης. Τα αποτελέσματα της πρέπει να μελετώνται προσεκτικά και να λαμβάνονται πολύ σοβαρά υπόψη από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, πριν την υιοθέτηση οποιασδήποτε απόφασης. Εξάλλου, η προσαρμογή στα συμπεράσματα της μελέτης, αποτελεί ουσιαστικά το μοναδικό δρόμο προς την εξασφάλιση των παροχών και τη συνέχιση της λειτουργίας του ταμείου χωρίς προβλήματα.